

Dato: 18.02.20

Retningslinjer for veiledet praksis for personer med utdanning i klinisk ernæring med lisens fra Helsedirektoratet -presiseringer

Innhold

Om retningslinjen	1
Krav til praksissted og innhold i veiledet praksis.....	1
Midlertidig lisens	1
Innhold i veiledet praksis.....	2
Stillingsandel.....	2
Praksisperiode	2
Fravær utenom lovbestemt ferie	2
Arbeidsgivers ansvar	2
Veileders habilitet og ansvar	3
Habilitet	3
Praksiskandidatens ansvar	3
Dokumentasjon, evaluering og egnethetsvurdering.....	4
Forlengelse av lisensperioden	4
Vedlegg.....	5
Oversikt fagområder (foreløpig).....	5

Om retningslinjen

Retningslinjene gjelder personer som har utdanning innen klinisk ernæring og som etter vedtak fra Helsedirektoratet må gjennomføre veiledet klinisk praksis for senere eventuelt å kunne oppfylle vilkår for autorisasjon som klinisk ernæringsfysiolog.

Retningslinjene er generelle. De individuelle kravene til innhold og omfang av praksis for hver enkelt kandidat, fremgår av vedtaket som kandidaten har fått av Helsedirektoratet.

Krav til praksissted og innhold i veiledet praksis

Midlertidig lisens

Veiledet praksis som klinisk ernæringsfysiolog forutsetter en midlertidig lisens fra Helsedirektoratet. En lisens gir i denne sammenheng som et ledd i et kvalifiseringsløp mot autorisasjon som klinisk ernæringsfysiolog. Lisensen gir rett til å bruke tittelen og utøve yrket som klinisk ernæringsfysiolog, men er begrenset i tid og forutsetter arbeid under veiledning ved universitetssykehus i spesialisthelsetjenesten.

Innhold i veiledet praksis

Arbeidet skal være klinisk rettet med hovedvekt på forebygging, utredning, diagnostisering og behandling av personer med ernæringsrelaterte tilstander og sykdommer. Såfremt annet ikke fremgår av vedtaket, skal praksisperioden omfatte pasientbehandling, herunder utredning og behandling av både barn, unge og voksne og eldre, innenfor relevante fagområder (se vedlegg Fagområder). Praksisperioden omfatter i hovedsak pasientrettet arbeid med både inneliggende og polikliniske pasienter. Kandidaten skal ta del i ulike daglige arbeidsoppgaver for eksempel previsitt, pasientkonsultasjon, tverrfaglig samarbeid, møter, pasientundervisning og undervisning av annet helsepersonell. Praksis i andre typer stillinger utenfor spesialisthelsetjenesten godkjennes ikke. Veiledet praksis må være i samsvar med allmenne og fagspesifikke normer og verdier for kliniske ernæringsfysiologer.

Veileder må arbeide på samme arbeidssted som praksiskandidaten slik at veileder er fysisk og løpende tilgjengelig for oppfølging og råd. Dette medfører at fjernveiledning via f.eks. Skype og telefon ikke godkjennes.

Veiledningen må være tilpasset kandidatens faglige forutsetninger og foregå jevnlig i hele praksisperioden. I tillegg skal det avholdes statusamtaler med en varighet på minimum én time pr. uke (60 minutter). Statusamtalen må være individuell mellom veileder og praksiskandidaten.

Stillingsandel

Veiledet praksis må som hovedregel være i tilnærmet full stilling (37,5 timer pr. uke). Praksisperioder i under 50 % stilling godkjennes ikke. Dersom praksis gjennomføres i redusert stillingsprosent, må praksisperioden forlenges tilsvarende.

Praksisperiode

Praksisperioden kan deles mellom ulike arbeidssteder, men det må dokumenteres minimum seks måneder sammenhengende praksis på hvert sted. Minimumskravet er viktig for å sikre at praksiskandidaten får nødvendig tjenestespesifikk kompetanse på utredning, diagnostisering og behandling. Videre vil kravet bidra til kontinuitet i veiledningen.

Fravær utenom lovbestemt ferie

Praksisperioden kan godkjennes med inntil fire ukers dokumentert fravær (per år) pga. av sykdom og/eller andre særlige forhold, jf. gjeldende lover og avtaler som regulerer arbeidstakerforholdet. Fravær utover dette medfører at praksisperioden må forlenges tilsvarende.

Arbeidsgivers ansvar

Arbeidsgiver har det overordnede faglige ansvaret for kandidaten og ansvar for det faglige nivået på veiledningen.

Før praksisperioden starter, skal arbeidsgiver vurdere om kandidaten har nødvendige språkferdigheter for å kunne gjennomføre praksis og ivareta pasientens sikkerhet.

Arbeidsgiver må gjøre seg kjent med hvilke betingelser som ligger i vedtaket fra Helsedirektoratet.

Veileders habilitet og ansvar

Hovedveileder må være klinisk ernæringsfysiolog og ha arbeidserfaring innen nødvendige fagområder som autorisert klinisk ernæringsfysiolog i Norge i minst to år. For å oppnå nødvendig bredde i praksis, med både barn og voksne, kan det eventuelt være behov for flere bi-veiledere. Hovedveileder bør ha erfaring fra veiledning av studenter i klinisk ernæring. Hovedveileder må videre være ansatt på samme praksissted som kandidaten slik at veileder alltid er tilgjengelig for råd og oppfølging. Hovedveileder skal før praksisperiodens start, ha lest og satt seg inn i vedtaket med de betingelser og vilkår som kandidaten har fått fra Helsedirektoratet.

Hovedveileder skal vurdere praksiskandidatens kunnskaper og kliniske ferdigheter, og føre tilsyn med det arbeidet som utføres. Veileder skal gi jevnlig tilbakemeldinger om dette til kandidaten. Kandidaten må varsles dersom veileder vurderer at vedkommende ikke oppfyller de krav og forventninger som stilles til kunnskap og ferdigheter. Slike tilbakemeldinger til kandidaten må kunne dokumenteres.

Hovedveileder kan dersom det finnes, anbefale kurs og kompenserende tiltak som eventuelt er nødvendig for å oppnå tilstrekkelige kunnskaper og ferdigheter.

Ved tvil om kandidatens egnethet, skal veileder/arbeidsgiver varsle Helsedirektoratet omgående.

Hovedveileder må fylle ut Helsedirektoratets attestskjema etter at praksisperioden er fullført. Skjemaet er tilgjengelig på www.helsedirektoratet.no.

Dersom praksiskandidaten bytter veileder underveis, eller kandidatene veiledes av hoved- og biveiledere må veilederne utstede hver sin attest.

Habilitet

Det forutsettes at veileder ikke er inhabil i forhold til praksiskandidaten, jf. forvaltningslovens habilitetsbestemmelser. Dersom veileder blir å anse som inhabil, må kandidaten påregne å gjennomføre hele eller deler av praksisperioden på nytt under en ny og uavhengig veileder.

Ifølge forvaltningsloven § 6 vil veileder være inhabil hvis han/hun er i slekt eller svogerskap med kandidaten i opp- eller nedstigende linje eller i sidelinje så nær som søsken, eller dersom han/hun er eller har vært gift eller forlovet med, eller er i fosterfamilie med, kandidaten. Veileder som er verge eller fullmektig for kandidaten vil også være inhabil. Videre vil en klinisk ernæringsfysiolog være inhabil som veileder dersom det foreligger andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til hans/hennes upartiskhet i veilederrollen.

Praksiskandidatens ansvar

Det er kandidatens eget ansvar å skaffe praksisplass. Helsedirektoratets retningslinjer for veiledet praksis skal legges til grunn ved valg av arbeidssted.

Norsk helsepersonell har gjennom helsepersonelloven et eget ansvar for at den helsehjelp som ytes er faglig forsvarlig.

Dokumentasjon, evaluering og egnethetsvurdering

Den som utsteder attester skal, jf. helsepersonelloven § 15, 1. ledd om krav til attester, være varsom, nøyaktig og objektiv. Attester skal være korrekte og bare inneholde opplysninger som er nødvendige for formålet, og må inneholde alle opplysninger som helsepersonellet bør forstå er av betydning for mottakeren og for formålet med attesten.

Veileder foretar en faglig vurdering av praksiskandidaten og er innforstått med at en positiv veiledningsattest innebærer at denne er å anse som egnet til selvstendig yrkesutøvelse som klinisk ernæringsfysiolog.

Praksiskandidaten må etter gjennomført praksis inneha kunnskaper og ferdigheter på samme nivå som en nyutdannet klinisk ernæringsfysiolog med norsk utdanning.

Statusamtaler, avtalte forbedringspunkter, og andre forhold av dokumentasjonsverdi for kandidatens gjennomføring av praksisperioden, skal nedfelles skriftlig av veileder.

Dersom kandidaten på tidspunktet når attestskjemaet skal fylles ut, ikke oppfyller de forventninger som stilles til kunnskaper og ferdigheter, finnes det i hovedsak to muligheter:

- 1) Forlenge lisensperioden. Praksiskandidaten må selv sørge for å søke Helsedirektoratet om forlengelse i god tid før lisensen løper ut. Ved en slik søknad må det legges ved attest/kontrakt på veiledningsforhold hvor det klart fremgår hvor lang tid veileder anser at praksiskandidaten vil trenge for å kunne få bestått praksisperioden.
- 2) Anbefale at kandidaten tar bestemte kurs eller utdanning som dekker mangler i kunnskaper og ferdigheter som veileder har påpekt.

Dersom det å forlenge praksisperioden eller ytterligere kursing/utdanning ikke vil avstedkomme noen endring i en negativ sluttattest, avsluttes prøveperioden og veileder sender anbefaling til Helsedirektoratet med kopi til praksiskandidaten om at praksisperioden ikke godkjennes.

Forlengelse av lisensperioden

Dersom kandidaten ikke har gjennomført praksisperioden på normert tid, kan man søke om forlengelse av lisens. Søknaden om forlengelse må sendes via Altinn til Helsedirektoratet.

Vedlegg. Fagområder

Oversikt over fagområder som skal/bør inngå i veiledet praksis

skal	bør	Fagområde
x		Behov energi og næringsstoffer hos barn og voksne
x		Vurdering av ernæringsstatus hos barn og voksne
x		Pediatri; Vekst, vekstavvik og endokrinologi, kreft og hjertefeil hos barn
x		Hjerte- og karsykdom
x		Kreft og blodsykdommer
x		Endokrinologi, overvekt og diabetes
x		Allergi og intoleranse
x		Gastroenterologi
x		Lever og pankreas
x		Lunge (og CF)
x		Kirurgi, gastrokirurgi
x		Nyre
x		Nevrologi
x		Kritisk syke, metabolsk stress og intensiv
x		Spisevansker, dysfagi
x		Habilitering, rehabilitering, medfødte metabolske sykdommer
	x	Spiseforstyrrelser, spisevansker
	x	Reumatisme
x		Ernæringstilførsel, parenteral og enteral ernæring
x		Geriatrici